

Valsts tiesu ekspertīžu birojs

METODISKIE IETEIKUMI

TRASOLOĢISKĀS EKSPERTĪZES
NOTEIKŠANA

APSTIPRINĀTS

Metodiskās komisijas

2020. gada 29. decembra sēdē,

prot. Nr. 7-2020

RĪGA

2020

Valsts tiesu ekspertīžu birojā (turpmāk tekstā – birojs) veic trasoloģiskās ekspertīzes, kas ietver gan homoskopisko pēdu izpēti, gan mehanoskopisko pēdu izpēti.

Saskaņā ar Ministru kabineta 20.12.2016. noteikumiem Nr. 835 “Noteikumi par tiesu ekspertīžu iestāžu sarakstu un tiesu ekspertu specialitāšu klasifikatoru”:

- homoskopisko pēdu izpēte (specialitāte Nr. 27.01) ietver:
 - cilvēka ķermeņa pēdu (izņemot daktiloskopiskās pēdas) izpēti,
 - apavu un apģērbu pēdu izpēti,
 - cilvēka kustību un iemaņu pēdu trasoloģisko izpēti.
- mehanoskopisko pēdu izpēte (specialitāte Nr. 27.03) ietver:
 - rīku, instrumentu, iekārtu, mehānismu un detaļu pēdu izpēti,
 - metāla monētu trasoloģisko izpēti,
 - aizsargierīču (slēdzeņu), atslēgu un plombu trasoloģisko izpēti,
 - apavu un apģērbu mehānisko bojājumu izpēti,
 - veselā rekonstrukciju no daļām,
 - transportlīdzekļa pēdu trasoloģisko izpēti.

Trasoloģiskā izpēte ir dažādu priekšmetu un to savstarpējās mijiedarbības pēdu – bojājumu, nospiedumu, iekārtu atstāto pēdu u.c. vizuāla (tai skaitā, izmantojot mikroskopus un citus līdzekļus) un salīdzinoša izpēte pēdas veidojošā priekšmeta identifikācijai, tā grupas piederības noteikšanai un diagnosticējošu jautājumu risināšanai, piemēram, bojājumu veidošanas mehānisma noteikšanai.

EKSPERTĪZES NOTEIKŠANA

Trasoloģisko ekspertīzi nosaka, ja nepieciešams risināt kādu no šiem jautājumiem:

- sasietu mezglu izpētē:
 - kāds ir mezgla veidošanas mehānisms?
 - vai mezgls pieder profesionālo mezglu grupai?
 - vai ekspertīzei iesniegtajiem mezgliem ir vienāds sasiēšanas mehānisms?
- cilvēka ķermeņa daļu pēdu izpētē:
 - vai pēdas ir atstātas ar cilvēka ķermeņa daļu (zobi, auss, lūpas u.tml.)?
 - vai auss, zobu vai citas cilvēka ķermeņa daļas (izņemot roku pirkstu) pēdas ir atstājusi persona, kuras eksperimentālās pēdas vai ķermeņa daļas atlējumi ir iesniegti ekspertīzei?
- apavu pēdu izpētē:
 - Ar kādu apava daļu veidota pēda?

Ar kuras (labās, kreisās) kājas apavu veidota pēda?

Vai pēdas ir veidotas ar vieniem un tiem pašiem apaviem?

Vai apavu pēdas ir veidotas ar ekspertīzei iesniegtajiem apaviem?

- apģērba pēdu izpētē:

Vai iesniegtās pēdas ir apģērba pēdas?

Ar kādu apģērba daļu ir veidotas pēdas?

Vai pēdas veidotas ar ekspertīzei iesniegto apģērbu?

- apģērba bojājumu izpētē:

Kāds ir iesniegtā apģērba bojājumu veidošanas mehānisms?

Ar kādu rīku ir veidoti ekspertīzei iesniegtā apģērba bojājumi?

Vai bojājumi uz ekspertīzei iesniegtā apģērba ir veidoti ar ekspertīzei iesniegto rīku?

- rīku pēdu izpētē:

Vai uz iesniegtā objekta ir nepiederoša rīka iedarbības pēdas - bojājumi?

Kāds ir iesniegtā objekta bojājumu veidošanas mehānisms?

Ar kādu rīku bojājums ir veidots?

Vai bojājumi ir veidoti ar ekspertīzei iesniegto rīku?

Vai bojājumi veidoti ar vienu un to pašu rīku?

- bojātu, atmūķētu slēdzeņu izpētē:

Vai iesniegtajai slēdzenei ir tai nepiederoša rīka iedarbības pēdas?

Kādā veidā ir atvērta slēdzene?

Vai vairākas slēdzenes atvērtas/uzlauztas ar vienādu paņēmieni?

Kādā stāvoklī (atvērtā, aizvērtā) atrodas slēdzenes mehānisms?

Vai slēdzene uzlauzta ar ekspertīzei iesniegto rīku?

- transportlīdzekļa pēdu izpētē:

Vai pēdas ir veidotas ar izpētāmā transportlīdzekļa daļu?

Vai transportlīdzekļa pēdas ir veidotas ar ekspertīzei iesniegtajām riepām?

- veselā rekonstrukcijai no daļām :

Kādā veidā priekšmets ir sadalīts daļās?

Vai fragmenti agrāk ir veidojuši vienu veselu?

Kādu priekšmetu agrāk veidojuši iesniegtie fragmenti?

- plombu izpētē:

Vai plomba ir bijusi aizvērta?

Vai plombai ir atvēršanas pēdas?

Vai plomba ir aizvērtā ar iesniegtajām plombstangām (presformām)?

Vai vairākas iesniegtās plombras ir aizvērtas ar vienām un tām pašām plombstangām (presformām)?

- masveida ražojumu izpētē:

Vai iesniegtie ražojumi ir izgatavoti ar vienu un to pašu iekārtu?

Vai iesniegtie ražojumi ir izgatavoti ar iesniegto iekārtu?

Vai transportlīdzekļa valsts numura zīme atbilst konkrētas valsts standartam?

Vai transportlīdzekļa valsts numura zīmes elementi ir izmainīti?

Nosakot trasoloģisko ekspertīzi, lēmumā nav detalizēti jāprecizē specialitāte, kurā veicama ekspertīze. Eksperts veic izpēti atbilstoši metodei, kas ietver uzdoto jautājumu risināšanu.

Komplekso ekspertīzi nosaka, ja uzdoto jautājumu risināšanai ir nepieciešamas zināšanas dažādās tiesu ekspertīzes specialitātēs, piemēram, trasoloģiskajā un ķīmiskajā izpētē. Ja katras specialitātes tiesu ekspertam uzdod savu jautājumu, ekspertīzes nosaka atsevišķi. Ja izpētes laikā konstatē, ka jautājuma risināšanai ir nepieciešams piesaistīt citas specialitātes tiesu ekspertu, vai konstatē, iespējams, iepriekš neatklātas, citā specialitātē pētāmas pēdas vai objektus, eksperts par to informē ekspertīzes noteicēju un vienojas par tālāko izpētes gaitu.

MATERIĀLU SAGATAVOŠANA

Lai risinātu identificējošus jautājumus, ir nepieciešams iespējama pēdas veidojušais priekšmets vai cilvēka ķermeņa daļas eksperimentālās pēdas, vai atlējumi. Ja ekspertīzei nav iesniegts objekts, kas atbilst izpētāmajai pēdai, nav iespējams noteikt, vai pēda ir derīga identifikācijai.

Nosakot trasoloģisko ekspertīzi rīku un instrumentu pēdām, īpaši, ja izpētei iesniegti pēdu atlējumi, vēlams iesniegt informāciju par pēdu atrašanos vietu notikuma vietā, piemēram, digitālā formātā notikuma vietas apskates fototabulas attēlus, kuros redzamas pēdas notikuma vietā.

Nosakot trasoloģisko ekspertīzi apģērba bojājumiem, vēlams pievienot tiesu medicīnas eksperta atzinumu, ja lietā ir noteikta tiesu medicīniskā ekspertīze ķermeņa bojājumiem.

Ja izpētes objektiem plānots veikt DNS vai daktiloskopisko ekspertīzi, to veic pirms trasoloģiskās ekspertīzes. Ja tas nav iespējams, informāciju par to norāda lēmumā.

Lai konsultētos par gadījumiem, kas nav aprakstīti šajos metodiskajos ieteikumos, iesniedzamajiem papildus materiāliem kā arī jautājumiem, kas nav norādīti šajos metodiskajos ieteikumos, **aicinām sazināties ar biroja trasoloģisko specialitāšu tiesu ekspertiem.**

TEHNISKO EKSPERTĪŽU DEPARTAMENTS

Invalīdu iela 1, Rīga, LV-1013, tālr. 67374010, e-pasts vteb@vteb.gov.lv,

www.vteb.gov.lv